

MEILLÄ ON PUOLUSTAJA
Jh 15:26–16:4
(6 PJS I vk)
Tampere
(16.5.2010)

Teksti:

26. "Te saatte puolustajan; minä lähetän hänet Isän luota. Hän, Totuuden Henki, lähtee Isän luota ja todistaa minusta. 27. Myös te olette minun todistajiani, olettehan olleet kanssani alusta asti.

1. "Olen puhunut teille tämän, ettei uskonne koetuksissa sortuisi. 2. Teidät erotetaan synagogasta, ja tulee sekäin aika, jolloin jokainen, joka surmaa jonkun teistä, luulee toimittavansa pyhän palveluksen Jumalalle. 3. Näin he tekevät, koska he eivät tunne Isää eivätkä minua. 4. Olen puhunut tämän teille siksi, että kun se aika tulee, te muistaisitte minun sanoneen tämän teille. (Jh 15:26–16:4)

JOHDANTO

- a. Tämän päivän evankeliumi on osa Jeesuksen jäähyväispuheesta, jonka Hän piti oppilailleen vain vähän ennen kuolemaansa. Näin sillä on testamentin luonne. Jeesuksen opettamien asioiden on tarkoitus ohjata seurakuntaa ja kristittyjä kaikkina niinä vuosina, joiden aikana Kristus itse ei ole näkyvässä muodossa kansansa keskellä. Sanoilla on siis erityistä painoarvoa nyt seurakunnan aikana eli Kristuksen taivaaseenastumisen ja hänen paluunsa välillä.
- b. Tekstimme käsittelyä ajatellen on oikeastaan loogisempaa aloittaa saarna tekstimme loppuosasta eli 16. luvun jakeista 1-4 ja siirtyä sitten käsittelemään tekstimme alkuosaa eli 15. luvun loppua, jakeita 26-27.
- c. Tekstimme äärellä joudumme kysymään: Mitä meidän aikanamme merkitsee Jeesuksesta todistaminen? Mikä on se 'synagoga', josta Jeesuksen nykyiset tunnustajat erotetaan? Mikä on – sekä alkuseurakunnan aikana että lopun aikana – perimmäinen syy kristittyjen marttyyriuteen? Ja miten Kristuksen seurakunta siitä selviää? Kolmeen pääosaan olen jakanut tekstimme ja sen käsittelyn.

1. JEESUKSEN SEURAAJIEN AHDISTUS (16:1-4)

- 1.1. Jeesus puhui alunperin juutalaisten suhtautumisesta seuraajiinsa. Johanneksen evankeliumin kirjoittamisen aikoihin kristittyjen ja juutalaisten välit olivat jo katkeamispisteessä. Nimenomaan sanoma ristillä kuolleesta Messiaasta oli juutalaisten mielestä loukkaavaa, suorastaan herjausta (*skandalon*, 1Kr 1:23), joka teki alkuseurakunnan opin hyväksymisen mahdottomaksi.

Jeesus toistaa tekstissämme kahdesti sanat: "Tämän minä olen teille puhunut, ettette loukkaantuisi (skandalidzoo)" (16:1) ja paria jaetta myöhemmin: "Mutta tämän minä olen puhunut teille, että, kun se aika tulee--" (16:4). Kyseinen toisto korostaa Jeesuksen

ilmoittaman tulevan ahdistuksen ajan – sekä alkuseurakunnan aikana koetun että lopunajan ahdistuksen – merkitystä.

Alkukielen 'loukkaantumisesta' käyttämällä sanalla 'skandalidzoo' on laaja ja syvälinen sisältö. Tekstimme käyttämä verbi / teonsana on johdettu substantiivista / nimisanasta 'skandalon'. Alun perin 'skandalon' tarkoitti keppiä, joka piti auki elämille asetetun ansan luukkuja. Raamatussa 'skandalon' saa myös *kuvainnollisen* merkityksen, kun sitä käytetään sellaisesta, mikä voi saattaa Kristuksen seuraajan lankeamaan pois uskosta ja joutumaan näin sielunvihollisen vangiksi. Jeesus kertoo etukäteen seuraajilleen heitä kohtaavista ahdistuksista, jotteivät nämä loukkaantuisi häneen ja joutuisi Saatanan ansaan, kun ahdistuksen aika koittaa.

Jeesuksen mukaan hänen aikansa synagogan ja lopunajan kirkon johtajat tulevat vainoamaan Kristuksen seuraajia. Johtajiensa käsissä kristinusko on muuttuva vastakristilliseksi eli antikristilliseksi, niin että Kristuksen todelliset seuraajat erotetaan synagogasta ja kirkosta. Tulee jopa aika, jolloin "jokainen, joka tappaa Kristuksen seuraajia, luulee täyttävänsä näin tehdessään Jumalan tahtoa. Syynä tällaiseen perverssiin ajatteluun ja tekoihin on Jeesuksen mukaan se, etteivät Jeesuksen ajan synagogan ja lopun ajan kirkon johtajat tunne taivaallista Isää eivätkä Jeesusta, Jumalan Poikaa, maailman Vapahtajaa, vaikka he puhuvatkin monasti heistä – enimmäkseen tosin väärin, koska ovat luopuneet Jumalan sanasta.

Tekstimme lopussa Jeesus antaa ymmärtää, että syy siihen, miksi hän ei ole puhunut seuraajiinsa tulevaisuudessa kohdistuvasta vainosta – exkommunikatiosta ja marttyyriudesta – aikaisemmin, on siinä, että hän itse on ollut tähän saakka heidän kanssansa. Toisin sanoen, niin kauan kuin Jeesus on ihmisen hahmossa seuraajiensa keskuudessa, vainotoimenpiteet kohdistuvat häneen, Jeesukseen, eivät hänen seuraajiinsa. Mutta heti kun Hän menee pois, vainot siirtyvät Hänen seuraajiensa kannettaviksi.

- 1.2.** Nykyisin ihmiset loukkaantuvat meihin kristittyihin monista syistä. Valitettavasti usein on kyse siitä, että me itse olemme toimineet taitamattomasti, epäkunnioittavasti tai ärsyttävästi. Sellaiseen on lupa loukkaantua.

Usein ihmiset loukkaantuvat myös moniin kirkon ikäviin lieveilmiöihin, seurakuntien työntekijöiden edesottamuksiin, kirkon rahankäyttöön jne. Sellaisestakin sopii pahastua.

Vakavampaa on se, että yhä useammat loukkaantuvat kristinuskon ydinsanomaa ristini sovitustyöstä. Se ei ole heille herjausta, kuten juutalaisille, vaan hulluutta, kuten Paavalinkin ajan pakanoille (1Kr 1:23). Ristin sanoma on mahdoton saada sovitetuksi yhteen nykyisen arvomaailman, sen ihanteiden ja uskomusten kanssa. Joukkoviestimet ja yleinen mielipide kulkevat yhä vain kauempana kristillisestä uskosta. Kristinuskosta joko vaietaan tai puhutaan kielteiseen sävyyn.

Tähän saakka on vallinnut vielä jonkinlainen "linnarauha", mutta merkkejä uudesta vastakkainasettelusta on jo selvästi ilmassa. Kirkko on kotoisen ja kansainvälisen diakonisen vastuunottamisen ansiosta purjehtinut yleisen mielipiteen myötätuulessa. Varsinainen kirkon sanoma ja seurakuntaelämä sen sijaan ovat jo aikapäiviä olleet valtavirralla luotaantyöntäviä tai mitäänsanomattomia asioita.

- 1.3.** Parhailaan olemme siirtymässä aikaan, jossa klassiseen, raamatulliseen kristinuskoon sitoutuneen työntekijän ja vastuunkantajan on yhä vaikeampaa löytää paikkaansa kirkosta, saati muusta yhteiskunnasta.

Apostolinen virkakysymys, homoliitot tai "Yhteinen julistus vanhurskauttamisesta" Rooman kanssa ovat vain huippuja siitä ongelmien vuoresta, jonka lähtökohtana on luopuminen Raamatusta Jumalan sanana.

Muutama vuosi sitten Raamatun sanaan pitäytyvä julistaja selvisi vielä sillä, että kollegat ilkkuivat selän takana. Tästä eteenpäin vastatoimet tulevat olemaan kovempia. Kirkon virasta erottamiset ja tuomioistuimen eteen joutumiset ovat jo tätä päivää. "Niin he tekevät, koska eivät tunne Isää eivätkä minua, sanoo Jeesus tekstissämme" (1:3).

2. PYHÄN HENGEN ANTAMA TURVA (15:26-27)

- 2.1.** Jeesus halusi valmistaa seuraajansa vastuksiin ja vainoihin. Hän tiesi, ettei sanoman vieminen Hänen kuolemastaan ja ylösnousemuksestaan ihmisten pelastukseksi tulisi olemaan helppoa. Perkele tulisi tekemään kaikkensa, jotta ihmiset eivät hyötyisi Jeesuksen ylösnousemuksesta, vaan jäisivät kuoleman valtaan. Perkele on raivon vallassa, sillä hän tietää, että hänen aikansa on lyhyt (Ilm 12:12). Hän tulee yllyttämään kaikki omansa raamatullista kristinuskkoa vastaan.

- 2.2.** Tätä taustaa vasten meidän on helpompaa ymmärtää tekstimme alkuosa. Tajuamme, kuinka valtavan suuri merkitys Jeesuksen tässä lupaamalla ja ensimmäisenä helluntaina toteutuneella Puolustajan (*parakleetoksen*) tulemisella on. Jeesus kutsuu toisaalla Pyhää Henkeä "toiseksi Puolustajaksi" (Jh 14:16). Jeesus itse on Raamatun mukaan ensimmäinen Puolustaja (1Jh 2:1). Hän on meidän puolustajamme Isän luona taivaassa, ja Pyhä Henki on meidän puolustajamme maan päällä. Hengen toiminta täällä maanpäällä on suuressa määrin analogista sen kanssa, mitä Jeesus Kristus tekee Isän luona. Täällä Henki rukoilee "puolestamme sanomattomilla / sanattomilla huokauksilla" (Rm 8:26), ja taivaassa Jeesus "Jumalan oikealla puolella rukoilee meidän edestämme" (Rm 8:34; Jh 17:20; Hpr 7:25).

Tekstimme mukaan kristillisen kirkon tehtävänä on todistaa Jeesuksesta siinä ympäristössä, jossa se kulloinkin elää. Sen työ on todistamisen osalta Jeesuksen oman elämäntyön jatkamista. Varsinaisena todistajana on kuitenkin Pyhä Henki, "totuuden Henki". Kristuksen seuraajat ovat sitä vain välillisesti.

Jäähyväispuheessaan Jeesus korostaa Hänen ja Pyhän Hengen välistä yhteyttä: Jeesus lähettää Puolustajan Isän luota ja hän todistaa Kristuksesta. "Hän on minut kirkastava, sillä hän ottaa minun omastani ja julistaa teille. Kaikki, mikä on Isän, on myös minun. Siksi sanoin, että hän saa minulta sen, minkä hän teille ilmoittaa" (Jh 16:14-15). Emme voi siis kyllin korostaa sitä, että Pyhä Henki ei toimi omaan laskuunsa vaan kiinteässä yhteydessä Isään ja Poikaan. Kaikki opetus, joka irrottaa Hengen työn Pyhästä Kolmiykysestä ja Jumalan sanasta, johtaa harhateille. Pyhä Henki ei vaikuta eikä opeta mitään ohi Kirjoitusten. Hänen työnsä keskipiste on sama kuin Raamatun keskus eli Jeesus Kristus.

Pyhä Henki ei siis ole vain jokin mukavien kokemusten ja tuntemusten tuoja uskoville. Hän on elintärkeä turva siinä kamppailussa, jota käydään ihmisten iankaikkisesta

kohtalosta. Seurakuntaelämä ei ole pullakahveja vaan henkiinjäämistaistelua ihmisten pelastamiseksi.

Jeesus käyttää Pyhästä Hengestä ilmausta "totuuden Henki". Meidän ei tulisi koskaan unohtaa, että rajankäynnissä kirkon sisällä ja sen ulkopuolella on kyse Jumalan sanan totuudesta, ei vain mielipiteistä, näkemyksistä tai asenteista, vaikka keskustelu halutaankin usein alentaa sille tasolle. Totuuden Henki haluaa johdattaa Kristuksen seuraajat siihen totuuteen, jonka Kaikkivaltias Jumala itse on Kristuksen kirkolle antanut.

- 2.3.** Tekstimme alkuosassa Jeesus viittaa myös siihen, että Hänen ylösnousemuksensa ja taivaisiin astumisensa jälkeen Pyhän Hengen todistus uskovien välityksellä tulee kaikumaan tässä maailmassa niin kauan, kuin Hän on Isän luona eli poissa seurakunnan näkyvistä. Samalla Pyhä Henki vaikuttaa myös sen, että osa kuulijoista saa uskon Kristukseen. Maailma enempää kuin oman aikamme synagogakaan eli luopiokirkko ei voi sitä estää, vaikka se vihassaan ja vainoharhaisuudessaan kuinka riehuisi Kristusta ja hänen seurakuntaansa vastaan.

Pyhä Henki vie työnsä päätökseen. Hän on sanova kerran Jeesuksen tavoin omasta työstään: "Se on täytetty." Meidän tulee rukoilla, että Pyhä Henki tekisi meistä uskollisia ja rohkeita Kristuksen todistajia. Todistuksemme tuloksista vastaa Pyhä Henki, emme me.

3. KRISTUKSEN TODISTAJA (15:27)

3.1. Kuka on Kristuksen todistaja?

Kuka on Kristuksen todistaja? Aika-akselia ajatellen Kristuksen todistajia on kaksi ryhmää.

Ensimmäisen ja tärkeimmän ryhmän muodostavat ne Kristuksen maanpäällisen elämän aikalaiset, jotka olivat olleet Jeesuksen kanssa ja hänen opetettavinaan pari tuhatta vuotta sitten. Heihin Jeesus tekstissämme viittaa.

Toisen ryhmän muodostavat ne Kristuksen seuraajat, jotka ovat löytäneet hänet ensimmäisen helatorstain eli Kristuksen taivaaseen astumisen jälkeen ensin mainittujen todistajien todistuksen perusteella. Tähän löytämiseen ja näkemiseen tarvitaan Pyhä Henki. Eivät Jeesuksen ensimmäiset oppilaatkaan vielä sen perusteella kelvanneet todistajiksi, että olivat omin silmin nähneet Jeesuksen. Olihan Israelissa ensimmäisellä kristillisellä vuosisadalla runsaasti sellaisia, jotka olivat nähneet Jeesuksen, mutta eivät silti olleet Kristuksen todistajia. Sellaisia olivat esimerkiksi fariseukset ja kirjaoppineet, ylipappi jne. Monet olivat seisoneet ristin juurella ja nähneet tyhjän haudan, mutta eivät silti olleet Kristuksen todistajia. Sen tähden Jeesus sanookin: "Kun Puolustaja tulee... niin hän on todistava minusta." Murheellisille oppilailleen Jeesus sanoi: "Kun Pyhä Henki tulee teihin, niin te saatte voiman, ja te tulette olemaan minun todistajani..." (Apt 1:8). Ilman tätä ei kukaan voi olla Kristuksen todistaja.

3.2. Mistä Pyhä Henki todistaa?

Mistä Pyhä Henki todistaa? "*Minusta*", Jeesuksesta Kristuksesta. Luther sanoo: "Se on siis Pyhän Hengen saarna, joka ilmoittaa, että Kristus on vuodattanut verensä meidän edestämme, ottanut pois syntimme, voittanut kuoleman, sammuttanut Jumalan vihan ja

helvetin sekä kärsiessään, kuollessaan ja ylösnoustessaan tehnyt meidät iankaikkisen elämän perillisiksi."

Johannes selittää ensimmäisessä kirjeessään: "Sillä kolme on, jotka todistavat: Henki ja vesi ja veri, ja ne kolme pitävät yhtä... Ja tämä on se todistus: Jumala on antanut meille iankaikkisen elämän, ja tämä elämä on hänen Pojassansa." (1Jh 5:7-11). Pyhän Hengen eläväksi tekemä sana, kaste ja ehtoollinen ovat ne kolme toistajaa, jotka yksimielisesti todistavat: "Jumala on meille valmistanut iankaikkisen elämän Kristuksessa." Sitä todistusta kuulemalla saadaan Pyhä Henki. Raamattu sanoo siitä mm. näin: "Hänessä (eli Kristuksessa) on teihinkin, sitten kuin olitte kuulleet totuuden sanan, pelastuksenne evankeliumin, uskoviksi tultuanne (eli siihen tartuttuanne) pantu luvatus Pyhän Hengen sinetti" (Ef 1:13). Vain Pyhästä Hengestä osallisella on voima ja rohkeus todistaa.

3.3. Mitä tai mistä me voimme todistaa?

Mutta mitä tai mistä me voimme todistaa? Se käy puolestaan ilmi näistä tekstimme sanoista: "Henki, joka lähtee Isän tyköä... on todistava minusta. Ja te myös todistatte." Pyhä Henki todistaa ja te myös todistatte. Tietysti me silloin todistamme samaa, mitä Pyhä Henkikin. *Hän todistaa Jeesuksesta.*

Mutta Pyhä Henki todistaa myös, kuten kuulumme, että "Jumala on antanut meille iankaikkisen elämän, ja tämä elämä on hänen Pojassansa". Näin mekin todistamme. Mutta jotta tämä sana kelpaisi ihmisille, täytyy heille ensin todistaa, ei iankaikkisesta elämästä, vaan iankaikkisesta *kuolemasta*. Ihmisille on saarnattava myös heidän syntisyydestään ja synneistään sekä niiden tuottamasta iankaikkisesta kuolemasta. Muutoin ihmiset eivät tiedosta pelastuksen tarvettaan.

Palvelkoon tässä esimerkkinä Johannes Kastaja. Tämän korpisaarnaajan kuulijakuntaan kuului mm. kuningas Herodes vaimoineen. Mitä Johannes heille saarnasi? Ei hän sanonut vain yleisesti, että kaikkihan me olemme syntisiä, vaan hän meni suoraan asian ytimeen, siihen julkiseen häpeään, joka varjosti valtaistuinta: "sinun ei ole lupa pitää veljesi vaimoa." Samoin Naatan sanoi aikoinaan kuningas Daavidille: "Sinä olet se mies." He todistivat synnistä, niin että asianomaiset tiesivät, kenen synnistä on kysymys.

Mutta Pyhä Henki, joka Kristuksen kirkolle helluntaina annettiin, avaa uskovien suut todistamaan myös ja ennen kaikkea syntien anteeksiantamuksesta ja iankaikkisesta pelastuksesta Kristuksen sovitustyössä. Myös tämän jalot Kristuksen todistajat tuovat niin selvästi ja ehdottomana esille, että suurinkin syntinen voi sen itsellensä omistaa – ja päästä osalliseksi iankaikkisesta pelastuksesta.

Tällainen kaksiosainen todistus oli sekä Jeesuksella itsellään että Pyhällä Hengellä. Se on myös Pyhän Hengen valtuuttamilla tämän ajan Kristuksen todistajilla.

PÄÄTÖS

Niin, tässä muutamia ajatuksia Kristuksen todistajista. Samoin heitä lopunaikana kohtaavista ahdistuksista. Niin myös Pyhän Hengen merkityksestä Kristuksen seuraajan elämässä – ja aivan erityisesti lopunajan ahdistusten keskellä.

Jeesus lupaa Pyhästä Hengestä Johanneksen evankeliumissa kohta tämän päivän tekstimme jälkeen: "Mutta kun hän tulee, totuuden Henki, johdattaa hän teidät kaikkeen totuuteen. Sillä se, mitä hän puhuu, ei ole hänestä itsestään; vaan minkä hän kuulee, sen hän puhuu, ja tulevaiset hän teille julistaa." (Jh 16:13.)

Amen.